

Oda ve Borsaların
Genel Sekreterliklerine
Gönderilmiştir.

TOBB

**TÜRKİYE
ODALAR VE BORSALAR
BİRLİĞİ**

Tarih :
Sayı : 15.04.2014 8000
Konu :

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun cevaz verdiği şirketlerin ve ticari işletmelerinin tür değişikliklerinin oda/borsa organ üyeliklerine etkisi ile organlara seçilmiş üyelerin görevlerinin devam edip etmeyeceği hususunda Gümrük ve Ticaret Bakanlığından alınan 07.04.2014 tarih ve 2034 sayılı yazı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla,

Mustafa SARAÇÖZ
Genel Sekreter

Ek: Bakanlık yazısı (4 sayfa)

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

07 NISAN 2014

Sayı : 38548646.434.99-5400/ 2034
Konu : Tür Değişirme halinde Organ Üyeliği Hk.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİNE
Dumlupınar Bulvarı No:252 (Eskişehir Yolu 9. Km.) 06530
ANKARA

- İlgi: a) 16/07/2013 tarihli ve 15822 sayılı yazınız.
b) 22/07/2013 tarihli ve 16256 sayılı yazınız.

İlgi yazılarınızla özetle; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun cevaz verdiği şirketlerin ve ticari işletmelerin tür değişikliklerinin oda/borsa organ üyeliklerine etkisi ile organlara seçilmiş üyelerin görevlerinin devam edip etmeyeceği hususu sorulmaktadır.

Bilindiği üzere; 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun "Oda, borsa ve Birlik organları seçimlerine katılma nitelikleri" başlıklı 83 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendi ile dördüncü ve yedinci fıkraları sırasıyla;

"f) Ticarî ve sınaî kazanç dolayısıyla gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olmak,"

"Seçilme yeterliliği bulunmadığı sonradan anlaşılanlar ile seçilme yeterliliğini kaybedenlerin oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevleri sona erer,"

"Üye şirketin münfesihi olması, şirketin veya işletmenin işyerini veya merkez kaydını başka bir oda ya da borsanın çalışma alanına taşıması halinde, üyelik ile birlikte seçilmiş olduğu oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevi kendiliğinden sona erer." hükümlerini amirdir.

Ayrıca Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Organ Seçimleri Hakkında Yönetmeliğin "Seçimlerde Gerçek ve Tüzel Kişilerle İlgili Olarak Uygulanacak Esaslar" başlıklı 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (g) bentleri ile "Gerçek ve Tüzel Kişilerin Organlarda Temsili" başlıklı 42 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) ve (k) bentleri sırasıyla;

"a) Tüzel kişiler meslek komiteleri ve meclis üyeliği seçimlerine tüzel kişi olarak katılır."

"g) Gerçek kişiler seçimlere bizzat iştirak ederler. Bu kişiler, seçme ve seçilme haklarını vekâleten kullanıramazlar."

"h) Tüzel kişi seçilme yeterliliğini kaybettiği takdirde, bu tüzel kişi meslek komitesi ve meclis üyeliğinden, en az yedi meslek grubu teşkil edilemeyen borsalarda ise meclis üyeliğinden düşer. Temsilcisi olan gerçek kişinin de seçilmiş olduğu oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevleri sona erer ve yerlerine yedek üyeler çağrılır."

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

“k) Üye şirketin münfesihi olması, şirketin veya işletmenin işyerini veya merkez kaydını başka bir oda ya da borsanın çalışma alanına taşıması halinde, üyelik ile birlikte seçilmiş olduğu oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevi kendiliğinden sona erer.” hükümlerini amirdir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca, oda ve borsaya kayıtlı üyelerin seçilme yeterliliğinin bulunmadığı tespit edilenlerin ve seçilme yeterliliğini sonradan kaybedenlerin oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevlerinin sona ereceği ile üye şirketin münfesihi olması halinde, üyelik ile birlikte seçilmiş olduğu oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevinin kendiliğinden sona ereceği açıktır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda tür değiştirme, ticaret şirketinin bir başka ticari şirkete dönüşmesi ve ticaret şirketlerinin ticari işletmeye, ticari işletmelerin de ticari şirketlere dönüşmesi biçiminde olmak üzere iki başlıkta düzenlenmiştir.

Konunun oda, borsa ve Birlik organ üyeliklerine etkisi üzerine yapılan değerlendirmede, ticaret sicili kaydının sicilden silinip silinmediği (şirketin münfesihi olup olmadığı) ile Danıştay 8 inci Dairesinin 2003/1774 E ve 2004/348 K sayılı kararı esas alınmış olup, açıklamalar tür değiştirmelerin çeşitlerine göre yapılmıştır.

1- Ticaret şirketinin bir başka ticari şirkete dönüşmesi suretiyle tür değiştirmesi

6102 sayılı Kanunun 180 inci maddesinde;

“Bir şirket hukuki şeklini değiştirebilir. Yeni türe dönüştürülen şirket eskisinin devamıdır.” hükmü yer almaktadır.

Anılan hükümlerle, şirketin hukuki şeklinin değiştirilebileceği ve tür değiştirmede şirketin varlığının sona ermediği, tüzel kişiliğinin aynen devam edeceği dolayısıyla şirketin seçilebilme yeterliliğini yitirmediği ve seçilmiş olduğu organlardaki üyeliklerinin devam edeceği değerlendirilmektedir.

Tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcisinin taşıması gereken şartlar ile temsilci değişikliğine ilişkin hükümler saklıdır.

2- Ticaret şirketinin ticari işletmeye dönüşmesi suretiyle tür değiştirmesi

Ticaret şirketinin ticari işletmeye dönüşmesi, 6102 sayılı Kanunla yeni getirilen bir kurum olup, mülga 6762 sayılı Kanunda karşılığı bulunmamaktadır.

Bunun yanında Kanun'un yazım tekniği olarak bakıldığında “ticaret şirketlerinin ticari işletmeye dönüşmesi” ve “ticari işletmenin ticaret şirketine dönüşmesi”, “ticaret şirketlerin tür değiştirmesi” bölümü yerine “ticari işletmelerle ilgili birleşme ve tür değiştirme” bölümünde düzenlendiği görülmektedir.

6102 sayılı Kanunun “Ticari işletme ile ilgili birleşme ve tür değiştirme” başlıklı 194 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları sırasıyla;

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

"Bir ticari işletmenin bir ticaret şirketine dönüşmesi hâlinde 182 ilâ 193 üncü maddeler kıyas yoluyla uygulanabilir."

"Bir ticaret şirketinin bir ticari işletmeye dönüştürülebilmesi için, söz konusu ticaret şirketinin paylarının tümü, ticari işletmeyi işletecek kişi veya kişiler tarafından devralınmalı ve ticari işletme bu kişi veya kişiler adına ticaret siciline tescil ve ilan edilmelidir. Bu hâlde, ticari işletmeye dönüştürülen ticaret şirketi, bir kollektif veya komandit şirket ise mezkûr ticaret şirketinin borçlarından, ticari işletmeyi işletecek kişi ve kişiler ile ticaret şirketinin eski ortakları da 264 üncü maddedeki zamanaşımı süresince sıfatlarına göre müteselsilen sorumlu olurlar. Dönüştürmeye bu Kanunun 264 ilâ 266 ncı maddeleri de uygulanır." hükmünü amirdir.

Bununla birlikte, Ticaret Sicil Yönetmeliğinin 134 üncü maddesinin birinci, ikinci ve son fıkraları ile 135 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları sırasıyla;

"Bir ticaret şirketinin bir ticari işletmeye dönüşmesi, tüzel kişinin şekil değiştirerek bir ticari işletme haline gelmesidir. Her ticaret şirketi, tabi olduğu sorumluluk sistemi ne olursa olsun bir ticari işletmeye dönüşebilir."

"Dönüşme sonucunda meydana gelen ticari işletme dönüşen ticaret şirketinin devamıdır."

"Bir ticari işletmenin bir ticaret şirketine dönüşmesi halinde yeni türün kuruluş belgelerine ilave olarak ticari işletmenin malvarlığı unsurlarının değerinin tespitine ilişkin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ile tür değiştiren ticari işletmeye sürekli olarak özgülünmüş tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve haklarının listesi, bunların kayıtlı olduğu siciller ile söz konusu mal ve hakların ilgili sicillerdeki kayıtlarına ilişkin bilgileri içeren beyan müdürlüğe verilir."

"Bir ticari işletmenin bir ticaret şirket türüne dönüşmesi halinde yeni türün tescili için zorunlu olan olguların tescili ile birlikte tür değişikliği nedeniyle ticari işletmeye ilişkin kayıtlarda gerekli değişiklikler yapılır. Tescil, eski türün sicil kaydı üzerinden yapılır."

"Bir ticaret şirketinin bir ticari işletmeye dönüşmesi halinde ticari işletmeye ilişkin hususların tescili ile birlikte tür değiştiren ticaret şirketinin tüzel kişiliğinin sona erdiği hususu da tescil edilir. Tescil, eski türün sicil kaydı üzerinden yapılır." hükümlerini havidir.

Ticaret şirketinin ticari işletmeye dönüşmesinde, ticari işletmenin tüzel kişiliğinin olmaması nedeniyle ticari işletmenin sahibinin gerçek kişi de olabilmesi yanında Ticaret Sicili Yönetmeliğinde önceki şirketin tüzel kişiliğinin de sona erdiğinin tescil edileceğinin hükmüne bağlandığı açıkça ifade edildiğinden 5174 sayılı Kanun kapsamında ticari işletmeye dönüşen şirketin münfesihi sayıldığı kabul edilerek söz konusu şirketin üyelik ile birlikte seçilmiş olduğu oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevinin kendiliğinden sona ereceği değerlendirilmektedir.

Ayrıca, Danıştay 8 inci Dairesinin 2003/1774 E ve 2004/348 K sayılı kararında; davacının şahıs firması olarak vergi mükellefiyetini ticaret mahkemesi kararıyla kurucu ortağı ve yönetim kurulu üyesi olduğu bir anonim şirkete devrettiği, bu durumun gelir vergisi

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

mükellefiyetini sona erdirdiği ve şahıs firması olarak girilen seçimlerde meclis ve meslek komitesi üyeliğinin bu sıfatla kazanıldığı belirtilerek seçilme yeterlilik şartlarından olan vergi mükellefiyetinin sona ermesine bağlı olarak organlara seçilme yeterliliğinin kaybedildiğinin açık olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anılan Mahkeme kararı da göz önüne alındığında kurumlar vergisi mükellefi tüzel kişi olarak seçimlere giren ve bu sıfatla organlara seçilen üyenin ticari işletmeye dönüşmesi halinde seçilme yeterliliğini kaybedeceği ve dolayısıyla organ üyeliğini yitireceği değerlendirilmektedir.

3- Ticari işletmenin ticaret şirketine dönüşmesi suretiyle tür değiştirmesi;

Ticari işletmenin ticaret şirketine dönüşmesi de 6102 sayılı Kanununun 194 üncü maddesinde düzenlenmiş olup, mezkûr maddenin ikinci fıkrasında 6102 sayılı Kanununun 180 inci maddesine atıf yapılmadan sadece ticari işletmenin ticaret şirketine dönüşmesi hâlinde 182 ilâ 193 üncü maddelerin kıyas yoluyla uygulanabileceği hükmüne bağlanmıştır. Ayrıca Ticaret Sicili Yönetmeliğinin 135 inci maddesinin ikinci fıkrasında, bir ticari işletmenin bir ticaret şirkete dönüşmesi halinde yeni türün tescili için zorunlu olan olguların tescili ile birlikte tür değişikliği nedeniyle ticari işletmeye ilişkin kayıtlarda gerekli değişikliklere ilişkin tescilin, eski türün sicil kaydı üzerinden yapılması gerektiği düzenlenmiştir.

Her ne kadar 5174 sayılı Kanun ve ikincil düzenlemelerinde tür değiştirmenin doğrudan organ üyeliğini sonlandıracağı düzenlenmemiş olsa da anılan mevzuat hükümleri ve Danıştay kararı çerçevesinde gelir vergisi mükellefi gerçek kişi olarak seçimlere giren ve bu sıfatla organlara seçilen üyenin ticaret şirketine dönüşmesi halinde seçilme yeterliliğini kaybedeceği ve dolayısıyla organ üyeliğini yitireceği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini ve keyfiyetin bu çerçevede yürütülmesi hususunun tüm odalara ve borsalara duyurulmasını ve sonucunun Bakanlığımıza bildirilmesini rica ederim.

Hayat YAZICI
Bakan